

Opis projektu „Pracownia Rzemiosł Dawnych w zabytkowym obiekcie Kaponiery Środkowej”

Celem planowanego do realizacji projektu jest udostępnienie zwiedzającym Kaponiery Środkowej na terenie Fortu Góry Gradowej w Gdańsku. W odrestaurowanym obiekcie powstanie Pracownia Rzemiosł Dawnych. Będzie to miejsce realizacji warsztatów, spotkań tematycznych i innych wydarzeń skierowanych do różnych grup wiekowych. W szczególności zaplanowano stworzenie w obiekcie wystawy stałej poświęconej historii Góry Gradowej i całego Gdańska.

Pracownia Rzemiosł Dawnych umożliwi prezentację i rekonstrukcję wybranych warsztatów rzemieślniczych, przybliżających wybrane dawne gdańskie rzemiosła (m.in. rymarstwo, szewstwo, krawiectwo, powroźnictwo, hafciarstwo, ciesielstwo, chirurgię, aptekarstwo, wikliniarstwo).

W obiekcie prowadzone będą różnego rodzaju warsztaty i zajęcia praktyczne skierowane do różnych grup (dzieci i młodzież szkolna, osoby starsze, rodziny z dziećmi), przybliżające historię miejsca oraz miasta, w tym m.in.: zajęcia dotyczące sztuki fortyfikacyjnej i wojskowej, kursy tańca historycznego, pokazy dawnych rzemiosł, prelekcje, spotkania i wykłady poświęcone tematyce historycznej, gry terenowe, zajęcia dla dzieci na temat dawnych sposobów na spędzanie czasu wolnego, zabawę i rekreację, zajęcia kulinarne itp.

Ponadto projekt zakłada realizację działań w zakresie promocji zabytku i popularyzacji jego historii. W zależności od oceny skuteczności i efektywności możliwe są między innymi takie działania jak: produkcja filmu/spotu reklamowego dotyczącego Kaponiery Środkowej i Fortu Góry Gradowej, opracowanie publikacji elektronicznych (np. foldery, przewodniki), reklama w mediach społecznościowych i środkach masowego przekazu.

Zakładamy również wdrożenie rozwiązań, które umożliwią skorzystanie z planowanej oferty osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym zwłaszcza osobom z niepełnosprawnościami. W tym zakresie proponujemy m.in.:

- zakup przenośnego zestawu pętli indukcyjnych, co umożliwi osobom głuchym i słabosłyszącym zwiedzanie wystawy z przewodnikiem i grupą słyszącą,
- wykonanie tablic tyflograficznych, pozwalających na „doświadczenie” miejsca osobom niewidomym,
- wykonanie tabliczek informacyjnych, nawigujących po obiekcie, z uwzględnieniem potrzeb osób z dysfunkcją wzroku, a także zastosowanie audiodeskrypcji przy wystawie, w celu umożliwienia jej „zobaczenia” przez osoby niewidome oraz ułatwienia im poruszania się po obiekcie,
- zastosowanie opisów dotyczących wystawy oraz na tablicach informacyjnych w różnych językach (w tym angielskim), umożliwiając zwiedzanie wystawy również migrantom,
- zapewnienie tłumaczenia na PJM podczas realizowanych w obiekcie zajęć i warsztatów, co pozwoli na uczestnictwo w nich osobom głuchym i in.

Projekt obejmuje ponadto wykorzystanie narzędzi cyfrowych, prowadzących do upowszechniania zasobów kultury oraz wpływających na poprawę dostępności cyfrowej. Planowane jest umożliwienie wirtualnego spaceru po obiekcie Kaponiery Środkowej, uwzględniającego potrzeby osób z dysfunkcją wzroku, słuchu oraz z niepełnosprawnością intelektualną. Rozwiązanie to umożliwi „odwiedzenie” obiektu osobom o ograniczonej sprawności ruchowej.

O obiekcie

Kaponiera Środkowa wraz z Poterną Drogi Straży oraz Galerią Przeciwskarpową z Blokhauzem tworzy Zespół Kaponiery Środkowej. Obiekt pochodzi z drugiej połowy lat 60. XX wieku. i stanowi jedną

z trzech kaponier Fortu Góry Gradowej, znajdujących się w zachodniej części umocnień fortyfikacyjnych. Na mocy decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku z dn. 14.06.1968. podlega ochronie konserwatorskiej (aktualny numer w rejestrze zabytków – 474). Ponadto cały zespół Fortu znajduje się na obszarze historycznego układu urbanistycznego Miasta Gdańska wpisanego do rejestru zabytków decyzją z dn. 11.10.1947 pod nr 8 (obecnie nr 15).

Kaponiera Środkowa jest obiektem dwukondygnacyjnym murowanym o rzucie zbliżonym do trapezu z korytarzem podziemnym prowadzącym do Blokhauzu o całkowitej powierzchni użytkowej wynoszącej 147,59 m². Obecnie, ze względu na zły stan techniczny, budynek Kaponiery jest wyłączony z użytku i wymaga podjęcia prac remontowych, by możliwe było jego ponowne wykorzystanie.

Obiekt ulega stopniowej degradacji. Niszczące mury wpływają niekorzystnie na estetykę całego obszaru Góry Gradowej, stanowiącej istotny element dziedzictwa historycznego Gdańska. Również wewnątrz Kaponiery znajduje się w złym stanie, uniemożliwiając jej wykorzystanie.

